

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני ח' בתשרי תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נזיר - ל'

1. מעשה ברבי חנינא - שהדירו אביו כשהיה קטן בנזיר, והביאו לפני רבן גמליאל, והיה רבן גמליאל בודקו לידע אם הביא שתי שערות, רבי יוסי אומר: לידע אם הגיע לעונת נדרים, מה אמר הילד חנינא?
רבי, אל תצטער לבדוקני, אם קטן אני - אהיה בשביל אבא, אם גדול אני - אהיה בשביל עצמי, עמד רבן גמליאל ונשקו על ראשו, אמר: מובטח אני בזה שמורה הלכה בישראל. אמרו: לא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל. ולרבי אין לפרש שאמר 'אם גדול אני' כיון שמשמע לענין נדרים, ולכן יש לפרש שאמר לגבי שתי שערות 'אהא בשביל אבא אהא בשביל עצמי'.
2. מלשון הברייתא במעשה הנ"ל משמע שלסוף שלושים יביא הקורבנות. האם זה בכל אופן?
א. באופן שהביא שתי שערות כשאביו הדירו, נמצא שחייב מחמת נזירות עצמו ואכן יביא במלאות 30 לנזירות עצמו.
ב. באופן שלא הביא שתי שערות עד לאחר מלאות 30 לזמן שאביו הדירו - מביא כעת כיון שעומד בנזירות אביו.
ג. אבל באופן שהביא רק באמצע ימי הנזירות שאביו הדירו, לרבי הסובר 'עד שיביא שתי שערות' - כיון שנעשה גדול פקעה נזירות אביו. וכדי לצאת מכל ספק יביא לסוף 60 יום, שגם אם חלה נזירותו בסוף 30 של נזירות אביו, כעת חייב. אמנם לר' יוסי בר' יהודה הסובר 'עד שיגיע לעונת נדרים' גם אם הגיע לעונת נדרים באמצע נזירות אביו, אינה פוקעת ויביא לסוף 30.
3. משנה - באיזה אופן לדעת ר' יוסי יכול הבן להקריב על נזירותו מעות שהפריש אביו הנזיר קודם שמת?
באופן שקיבל על עצמו נזירות לאחר שמת אביו ע"מ להקריב במעות אלו, אבל לא יכול להשתמש בהם לנזירות שקיבל בחיי אביו, ואז המעות הסתומים ילכו לנדבה. [יש גורסים הפוך] המקור - הלכה למשה מסיני רק בנזיר שהרי שבדרך כלל אין אדם יוצא בקורבנות אביו.
4. עוד שנינו שהבת לא יכולה להקריב ממעות אביה, לכאורה זה פשיטא שהבן יורש והבת לא? החידוש הוא באופן שיש לו רק בת, אע"פ שהיא יורשת אינה יכולה להקריבם.
5. במשנתנו הוזכר רק דעת רבי יוסי. מהי דעת רבנן?
הגמרא הסתפקה האם הם חולקים וא"כ על איזה חלק. ופשוטו מברייתא מפורשת שר' אליעזר ור' מאיר ורבי יהודה החכמים שחלקו על ר' יוסי, וסברו שאף כשנדר בחיי אביו, יכול לגלח על מעות אביו.
6. אלו ספיקות נסתפקו בענין הבן שמגלח על מעות אביו?
א. רבה - כשיש לו שני בנים נזירים, אם נתקבלה ההלכה למשה מסיני בפני עצמה בענין גילוח, א"כ מי שיקדם יגלח, אבל אם נתקבלה ההלכה מסיני בגדר ירושה, א"כ יצטרכו לחלוק ביניהם.
ב. רבא - כשאחד בכור ואחד פשוט, אם זו הלכה בפני עצמה, לא יחלקו כבכל הירושה, אם זו הלכה בגדר ירושה אף בזה יקבל פי שתיים.
ג. עוד נסתפק רבא - אם תכריע שזו גדר ירושה והבכור נוטל פי שתיים, יש להסתפק האם זה דווקא כשאביו הפריש המעות בלשון חולין אבל כשהאב אמר לשון הקדש 'הרי הם לקורבנות נזירותי' לא נוטל פי שתיים או שאין הבדל [כך המפרש ותוס', אבל הראש פירש אחרת - וכן הלאה]
ד. עוד נסתפק רבא - אביו נזיר עולם והוא נזיר סתם, או הפוך, האם ההלכה התקבלה רק בסתם נזירות, או שאין הבדל.
ה. ואם תכריע שגם כשאחד נזיר עולם כיון ששניהם נזירות טהרה נסתפק רב אשי - באופן שאביו נזיר טמא והפריש לתגלחת דטומאה והוא נזיר טהור ומקריב לנזירות דטהרה, או הפוך, וכל הספיקות נשארו בתיקו. הדרן עלך מי שאמר.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)